

ÅRSKURS

4-6

BARNKONVENTIONEN

Lektioner och lärarhandledning

OM SKOLMATERIALET

Genom att delta i Aktion Julklappen och arbeta med Läkarmissionens skolmaterial blandas teori och praktik kring frågor om värdegrund, barns rättigheter och solidaritet med svaga och utsatta.

Med den här lektionen får ni fokusera på barns rättigheter. Materialet består av tre övningar:

Aktion Julklappen
och barns rättigheter

Samma rättigheter

Ett eget land

Koppling till läroplan och ämnen

LÄROPLAN FÖR GRUNDSKOLAN

Skolans uppdrag

Ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet samt förbereda för ett samhälle med täta kontakter över kultur- och nationsgränser. Det internationella perspektivet innebär också att utveckla förståelse för den kulturella mångfalden inom landet.

Religion – Centralt innehåll, årskurs 4–6

- Några etiska begrepp, till exempel rätt och orätt, jämlikhet och solidaritet.
- Frågor om vad ett bra liv kan vara och vad det kan innebära att göra gott.

SO – Centralt innehåll, årskurs 4–6

- De mänskliga rättigheterna, deras innebörd och betydelse, inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen.
- Ekonomiska villkor för barn i Sverige och i olika delar av världen. Några orsaker till, och konsekvenser av, välstånd och fattigdom.
- Vad demokrati är och hur demokratiska beslut fattas. Det lokala beslutsfattandet, till exempel i elevråd och föreningar. Hur individer och grupper kan påverka beslut, till exempel genom att rösta i allmänna val eller skapa opinion i sociala medier.

Berätta om Aktion Julklappen för eleverna:

AKTION JULKLAPPEN

Aktion Julklappen bygger på en enkel idé. Barn i Sverige slår in julklappar med personliga hälsningar. Julklapparna samlas in och fraktas sedan till barn i Moldavien, Rumänien och Ukraina. I dessa länder bor många av Europas fattigaste barn och här är en julklapp från Sverige en väldigt uppskattat händelse.

BERÄTTA FÖR ELEVERNA OM BARNKONVENTIONEN

Barnkonventionen handlar om barns rättigheter. Rättigheterna beskrivs i något som kallas artiklar. Totalt består barnkonventionen av 54 artiklar, det är rättigheter som alla barn har och som alla länder måste tillgodose.

Skriv ut och dela ut elevmaterialet:

Aktion Julklappen och barns rättigheter

(sidan sex i materialet).

Låt eleverna arbeta i grupper.

SAMMA RÄTTIGHETER

Börja med att introducera artikel 2 i barnkonventionen och begreppet "samma rättigheter" för eleverna:

Läs följande artikel i barnkonventionen med eleverna:

2 Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Samma rättigheter innebär att alla barn ska ha samma möjligheter att delta och göra saker. Till exempel ska alla barn få gå i skolan oavsett vem man är eller var man kommer ifrån. I den här övningen ska vi arbeta med en av barnkonventionens grundprinciper, att alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Prata med eleverna om vad diskriminering innebär. Diskriminering är när någon behandlas sämre än andra baserat på diskrimineringsgrunderna. Ibland kan man känna sig orättvist behandlad utan att det är diskriminering. Det finns sju diskrimineringsgrunder:

- ✓ Kön
- ✓ Könsoverskridande identitet
- ✓ Etnisk tillhörighet
- ✓ Religion
- ✓ Funktionsnedsättning
- ✓ Sexuell läggning
- ✓ Ålder

Skriv ut och dela ut elevmaterialet:
Samma rättigheter (sidan sju i materialet).

Låt eleverna arbeta i grupper.

ETT EGET LAND

Berätta för eleverna om det ansvar som politiker har enligt barnkonventionen:

Barnkonventionen säger att politiker i ett land har ansvar för att barn ska få det som de har rätt till. Barnkonventionen säger också att politiker måste använda landets rikedomar till det yttersta för att uppfylla barns rättigheter. Politikernas ansvar beskrivs i artikel 4 i barnkonventionen:

Läs följande artikel
i barnkonventionen med eleverna:

4 Politiker som styr länder ska ansvara för att alla barn får det som de har rätt till. När det gäller barnets ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska staten utnyttja det yttersta av sina resurser. Där så behövs ska man samarbeta internationellt.

Skriv ut och dela ut elevmaterialet:

Ett eget land (sidan åtta i materialet).

Låt eleverna arbeta i grupper och förklara att de ska föreställa sig hur det kan vara.

När eleverna är klara får de förbereda en presentation där de visar vilka rättigheter de har valt och förklarar varför de tycker att dessa är viktigast.

BARNKONVENTIONEN

Barnkonventionen är en samling regler som nästan alla länder i världen har enats om att följa. Barnkonventionen beskriver de rättigheter som alla barn har och som alla länder måste tillgodose. Totalt består barnkonventionen av 54 regler, som kallas artiklar.

Sitt i grupper och prata om på vilka sätt följande artiklar i barnkonventionen har med Aktion Julklappen att göra:

- ✓ Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter.
- ✓ Barnets bästa ska alltid komma i första rummet.
- ✓ Barn har rätt till lek, vila och fritid.
- ✓ Varje barn har rätt till den levnadsstandard som är skälig för att trygga barnets utveckling.
- ✓ Konventionsstaterna ska sträva efter att till det yttersta förverkliga barnets sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter. När resurserna inte räcker till bör man söka lösningar genom internationellt samarbete.

OM LÄKARMISSIONEN. Läkarmissionen är en hjälporganisation som sedan 1958 arbetar för att förändra framtiden för utsatta människor. Vi genomför internationellt utvecklingsarbete och katastrofhjälp i ett trettiotal länder.

VAD ÄR DISKRIMINERING?

Samma rättigheter innebär inte att alla barn får göra samma saker. Däremot får barn inte vägras att göra saker på ett sätt som blir diskriminerande.

Arbeta i grupper och diskutera vilka av följande fall som är diskriminering.

- ✓ Ett barn får inte åka berg- och dalbana på tivoli för att hen är under 130 centimeter lång.
- ✓ Ett barn får inte åka berg- och dalbana på tivoli för att hen kommer från ett annat land.
- ✓ Ett barn får inte åka berg- och dalbana på tivoli för att hens föräldrar inte har köpt ett åkpass som gäller för berg- och dalbanan.
- ✓ Ett barn får inte åka berg- och dalbana på tivoli för att hen har en synnedsättning.
- ✓ Ett barn får inte åka berg- och dalbana på tivoli för att de har stängt för dagen.
- ✓ Ett barn får inte åka berg- och dalbana på tivoli för att hen är 10 år gammal.

VAD ÄR VIKTIGT TYCKER NI?

Ert land är fattigt och det finns inte pengar så att det räcker till allt. Nedan finns en lista på tio rättigheter ur barnkonventionen. Er uppgift är att välja ut de fem rättigheter som ni tycker är viktigast. Det är dessa rättigheter som landet ska satsa på.

Börja med att läsa igenom rättigheterna i listan nedan. Diskutera sedan vilka fem av dessa som ni tycker är viktigast.

1. Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter.	6. Barn har rätt till skälig levnadsstandard, till exempel bostad, kläder och mat.
2. Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.	7. Barn har rätt till utbildning. Grundskolan ska vara obligatorisk, kostnadsfri och tillgänglig för alla.
3. Barn har rätt att återförenas med sin familj om familjen splittrats.	8. Barn har rätt till lek, vila och fritid.
4. Barn har rätt att tänka fritt, tycka och uttrycka sina åsikter.	9. Barn har rätt att utöva vilken religion de vill, eller ingen alls.
5. Barn har rätt att få information via till exempel internet, radio och tv.	10. Barn har rätt att delta i föreningar.

När ni är klara får ni förbereda en presentation där ni visar vilka rättigheter ni har valt och förklarar varför ni tycker att dessa är viktigast.

OM LÄKARMISSIONEN. Vi är en hjälporganisation som sedan 1958 arbetar för att förändra framtiden för utsatta människor. Vi genomför internationellt utvecklingsarbete och katastrofhjälp i ett trettiotal länder.